

Vec C-507/19

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

3. júl 2019

Vnútroštátny súd:

Bundesverwaltungsgericht

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

14. máj 2019

**Žalovaná, odvolateľka a navrhovateľka v konaní o opravnom prostriedku
„Revision“:**

Spolková republika Nemecko

Žalobca, odporca a odporca v konaní o opravnom prostriedku „Revision“:

XT

Predmet konania vo veci samej

Priznanie postavenia utečenca *ipso facto* podľa § 3 ods. 3 druhej vety AsylG

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Výklad článku 12 ods. 1 písm. a) smernice 2011/95, článok 267 ZFEÚ

Prejudiciálne otázky

1. Má sa z územného hľadiska pri posudzovaní otázky, či UNRWA už viac neposkytuje Palestínčanovi bez štátneho občianstva v zmysle článku 12 ods. 1 písm. a) druhej vety smernice 2011/95/EÚ ochranu alebo pomoc, prihliadať len na príslušnú oblasť pôsobenia (pásmo Gazy, Jordánsko, Libanon, Sýria, oblasť západného Jordánska), kde mala osoba bez štátneho občianstva v čase, keď opustila územie mandátu UNRWA, svoj skutočný pobyt (v tomto konaní: Sýria) alebo sa zohľadnia aj ďalšie oblasti pôsobenia, ktoré patria do územia mandátu UNRWA?

2. Ak sa nemá prihliadať len na oblasť pôsobenia v čase odchodu: majú sa aj naďalej a nezávisle od ďalších podmienok zohľadniť všetky oblasti pôsobenia, ktoré sú súčasťou územia mandátu? V prípade zápornej odpovede: majú sa zohľadniť ďalšie oblasti pôsobenia len v tom prípade, ak mala osoba bez štátneho občianstva k tejto oblasti pôsobenia významný (z územného hľadiska) vzťah? Vyžaduje sa pre takýto vzťah obvyklý pobyt, ktorý existoval v čase odchodu alebo v minulosti? Má sa prihliadnuť počas skúmania významného (z územného hľadiska) vzťahu aj na ďalšie okolnosti? V prípade kladnej odpovede: na aké? Je relevantné, či má osoba bez štátneho občianstva v čase opustenia územia mandátu UNRWA možnosť vstúpiť do rozhodnej oblasti pôsobnosti a či je takáto možnosť primeraná?

3. Má osoba bez štátneho občianstva, ktorá opustí územie mandátu UNRWA z dôvodu, že sa v oblasti pôsobenia jej skutočného pobytu nachádza vo veľmi neistej osobnej situácii a UNRWA nemá možnosť jej v tejto oblasti zabezpečiť ochranu alebo poskytnúť pomoc, právo na ochranu smernice *ipso facto* v zmysle článku 12 ods. 1 písm. a) druhej vety smernice 2011/95/EÚ aj vtedy, ak už v minulosti vstúpila do tejto oblasti pôsobenia, hoci sa v oblasti pôsobenia v mieste svojho predchádzajúceho pobytu nenachádzala vo veľmi neistej osobnej situácii a s ohľadom na pomery, ktoré existovali v čase jej presunu, nemohla počítať s tým, že jej bude v oblasti pôsobenia, do ktorej vstupuje, poskytnutá ochrana alebo pomoc UNRWA a že sa v blízkej budúcnosti bude môcť vrátiť do oblasti pôsobenia v mieste jej doterajšieho pobytu?

4. Má sa pri posudzovaní otázky, či sa osobe bez štátneho občianstva neprizná postavenie utečenca *ipso facto* z dôvodu, že po opustení územia mandátu UNRWA zanikli podmienky upravené v článku 12 ods. 1 písm. a) druhej vety smernice 2011/95/EÚ, prihliadať len na oblasť pôsobenia v mieste posledného obvyklého pobytu? V prípade zápornej odpovede: majú sa obdobne zohľadniť aj oblasti, z ktorých sa má podľa bodu 2 [článku 1 písm. A Ženevského dohovoru o utečencoch] vychádzať v okamihu odchodu? V prípade zápornej odpovede: na základe akých kritérií sa majú určiť oblasti, na ktoré sa má prihliadať v okamihu rozhodnutia o žiadosti? Vyžaduje sa pre zánik podmienok upravených v článku 12 ods. 1 písm. a) druhej vety smernice 2011/95/EÚ, aby boli (štátne alebo kvázi-štátne) orgány v príslušnej oblasti pôsobenia ochotné prijať (späť) dotknutú osobu bez štátneho občianstva?

5. Ak sa v súvislosti so splnením alebo zánikom podmienok upravených v článku 12 ods. 1 písm. a) druhej vety smernice 2011/95/EÚ vychádza z oblasti pôsobenia v mieste (posledného) obvyklého pobytu: aké kritériá sú relevantné pre vznik obvyklého pobytu? Vyžaduje sa oprávnený pobyt, ktorý bol povolený štátom pobytu? V prípade zápornej odpovede: vyžaduje sa prinajmenšom, aby príslušné orgány v oblasti pôsobenia vedome strpeli pobyt osoby bez štátnej príslušnosti? V prípade kladnej odpovede: musia mať zodpovedné orgány konkrétnu vedomosť o prítomnosti jednotlivej osoby bez štátneho občianstva alebo stačí, aby vedome strpeli pobyt tejto osoby ako člena väčšej skupiny osôb? V prípade zápornej odpovede: postačuje aj dlhšie trvajúci skutočný pobyt?

Uvedené ustanovenia medzinárodného práva

Dohovor o právnom postavení utečencov z 28. júla 1951 (Ženevský dohovor o utečencoch, ďalej len „ŽD“), článok 1 písm. A, ako aj písm. D, E a F.

Uvedené ustanovenia práva Únie

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany, článok 12 ods. 1 písm. a) prvá veta (ďalej aj „ustanovenie o vylúčení“) a druhá veta (ďalej aj „ustanovenie o začlenení“), článok 2 písm. d) a n).

Relevantné ustanovenia vnútroštátneho práva

Asylgesetz (azylový zákon, ďalej len „AsylG“), § 3 („Priznanie postavenia utečenca“), § 27 („Iná ochrana pred prenasledovaním“), § 29 („Nepripustné žiadosti“) § 77 („Súdne rozhodnutie“).

Relevantná judikatúra Súdneho dvora

Rozsudok z 25. júla 2018, Alheto (C-585/16, ECLI:EU:C:2018:584, body 7, 86, 92, 110 a nasl., 127, 131 a nasl., 140);

Rozsudok z 19. decembra 2012, El Kott a. i. (C-364/11, ECLI:EU:C:2012:826, body 49 až 51, 52, 54, 58 až 65, 75 až 77 a 81);

Rozsudok zo 17. júna 2010, Bolbol (C-31/09, ECLI:EU:C:2010:351, body 44 a 51).

Zhrnutie skutkového stavu a konania

- 1 Žalobca, ktorý sa narodil v Damašku, je Palestínčanom bez štátneho občianstva. Žiada o priznanie postavenia utečenca *ipso facto* podľa § 3 ods. 2 druhej vety AsylG. Podľa informácií, ktoré sám poskytol, pricestoval v decembri 2015 na územie Spolkovej republiky. Na začiatku februára 2016 podal žiadosť o azyl. V rámci svojho výsluchu uviedol, že v období od októbra 2013 do 20. novembra 2015 vykonával v Libanone príležitostné práce. Keďže v tejto krajine nezískal právo na pobyt a libanonské bezpečnostné služby „ich“ začali odsúvať späť do Sýrie, vrátil sa tam. Do svojho odchodu na konci novembra 2015 sa zdržiaval v meste Qudsaya (Sýria). Jeho rodina tam žije aj naďalej. Sýriu opustil kvôli vojne. V prípade návratu do Sýrie sa obáva uväznenia.
- 2 Rozhodnutím z 29. augusta 2016 priznal Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (Spolkový úrad pre migráciu a utečencov, Nemecko) žalobcovi doplnkovú ochranu. Vo zvyšnej časti žiadosť o azyl zamietol.
- 3 Verwaltungsgericht (Správny súd, Nemecko) rozsudkom z 24. novembra 2016 uložil žalovanej povinnosť, aby žalobcovi priznala postavenie utečenca. Na účely odôvodnenia uviedol, že žalobcovi hrozí prenasledovanie v zmysle § 3 AsylG.
- 4 V odvolacom konaní predložil žalobca fotokópiu dokladu o registrácii v Agentúre OSN pre pomoc a prácu v prospech Palestínskych utečencov na Blízkom východe (United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East, ďalej len „UNRWA“), ktorou sa preukázal už na Spolkovom úrade pri jeho výsluchu. V zmysle „Family Registration Card“ bol zaregistrovaný ako rodinný príslušník pre Jarmuk (tábor nachádzajúci sa v južnej časti Damašku).
- 5 Rozsudkom z 18. decembra 2017 zamietol Oberverwaltungsgericht (Najvyšší správny súd, Nemecko) odvolanie žalovanej proti rozhodnutiu Verwaltungsgericht (Správny súd). Ako dôvod uviedol, že žalobca ako palestínsky príslušník bez štátneho občianstva, sa v zmysle § 3 ods. 3 druhej vety AsylG považuje za utečenca. Ochrana UNRWA sa vzťahuje aj na žalobcu. Netýka sa ho ani dôvod vylúčenia pre chýbajúcu potrebu zabezpečenia ochrany, pretože ochrana, ktorú mu poskytuje UNRWA zanikla z dôvodov, ktoré nemohol ovplyvniť. Po odchode zo Sýrie sa nachádzal vo veľmi neistej osobnej situácii. Jeho odchod nemožno

s ohľadom na donucujúce okolnosti, ktoré nemohol ovplyvniť, považovať za dobrovoľný. Uvedené skutočnosti odôvodňujú priznanie doplnkovej ochrany. V čase svojho odchodu nemal možnosť využiť ani ochranu UNRWA v iných častiach jej oblasti pôsobenia. Jordánsko a Libanon uzatvorili svoje hranice pre palestínskych utečencov, ktorí sa zdržiavali v Sýrii, ešte pred tým, ako žalobca vycestoval z tejto krajiny.

- 6 Žalovaná na účely odôvodnenia svojho opravného prostriedku „Revision“ považuje za potrebné objasniť, či je uplatnenie článku 12 ods. 1 písm. a) druhej vety smernice 2011/95 vylúčené v prípade, keď sa Palestínčan bez štátneho občianstva, ktorý požíva ochranu alebo pomoc UNRWA, počas dlhšieho obdobia zdržiava v inej časti oblasti pôsobenia UNRWA, ako je oblasť, v ktorej mu boli pôvodne poskytované plnenia Agentúry pre pomoc a prácu, a v rámci oblasti pôsobenia v mieste jeho súčasného pobytu sa neusiluje o ochranu alebo pomoc UNRWA.

Zhrnutie odôvodnenia návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Žiadosť o azyl nie je neprípustná z dôvodu, že právomoc má „prvá krajina azylu“

- 7 Žiadosť žalobcu o azyl nie je neprípustná podľa § 29 ods. 1 bodu 4 AsylG. O takýto prípad by išlo len vtedy, ak by sa štát, ktorý nie je členom Európskej únie a ktorý je pripravený prijať cudzinca späť, považoval za inú tretiu krajinu v zmysle § 27 AsylG. Týmito ustanoveniami AsylG prebral nemecký zákonodarcu koncepciu prvej krajiny azylu podľa článku 35 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany. „Inou treťou krajinou“ v zmysle § 29 ods. 1 bodu 4 v spojení s § 27 AsylG, resp. „prvou krajinou azylu“ v zmysle článku 35 smernice 2013/32 môže byť len tá krajina, ktorej územie sa nezhoduje s územím krajiny obvyklého pobytu žiadateľa.
- 8 Dôvod neprípustnosti upravený v § 29 ods. 1 bode 4 AsylG sa neuplatní: ak by sa žalobca pred opustením územia mandátu UNRWA obvykle zdržiaval v Libanone, nepovažovala by sa táto krajina, ako krajina obvyklého pobytu, za tretiu krajinu. Takouto krajinou by nebola ani Sýria, pretože aj keby žalobcovi v Sýrii nehrozilo, že bude prenasledovaný, neboli v tejto krajine na konci novembra 2015 vzhľadom na okolnosti podobné vojne, zabezpečené prijateľné životné podmienky. Ak by mal žalobca naopak naposledy svoj obvyklý pobyt v Sýrii, je vylúčené, aby sa Libanon považoval za inú tretiu krajinu, resp. za prvú krajinu azylu, pretože žalobca sa v čase svojho odchodu zo Sýrie na konci novembra 2015 už nezdržiaval v Libanone.

Oprávnenosť žiadosti o azyl v prípade, ak sa má žalobcovi priznať postavenie utečenca ipso facto

- 9 Žiadosti o azyl by sa v konaní vyhovel, ak po a) by boli splnené podmienky podľa článku 1 písm. D prvej a druhej vety Ženevského dohovoru o utečencoch (ŽD), podľa článku 12 ods. 1 písm. a) prvej a druhej vety smernice 2011/95, resp. § 3 ods. 3 prvej a druhej vety AsylG, ktorými sa preberajú uvedené ustanovenia smernice, a po b) neuplatnia sa dôvody vylúčenia v zmysle článku 1 písm. E a F ŽD, podľa článku 12 ods. 1 písm. b) a ods. 2 a 3 smernice 2011/95 a podľa ust. § 3 ods. 2 AsylG, ktorým sa preberá toto ustanovenie smernice.
- 10 Podľa článku 1 písm. D prvej vety ŽD sa tento dohovor nevzťahuje na osoby, ktoré v súčasnosti majú ochranu iných orgánov alebo pomoc odborných organizácií Organizácie Spojených národov, než je Úrad Vysokého komisára Organizácie Spojených národov pre utečencov. Ak takáto ochrana alebo pomoc z akýchkoľvek dôvodov zanikla bez toho, aby sa o postavení týchto osôb definitívne rozhodlo podľa platných uznesení Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov, vzťahujú sa na tieto osoby podľa článku 1 písm. D druhej vety ŽD *ipso facto* ustanovenia tohto dohovoru. Ustanovenie o vylúčení podľa článku 1 písm. D prvej vety ŽD a ustanovenie o začlenení podľa článku 1 písm. D druhej vety ŽD tvoria jeden celok v tom zmysle, že len v prípade, ak sú splnené podmienky skutkovej podstaty oboch odsekov tohto ustanovenia, možno uplatniť Ženevský dohovor.
- 11 Podľa článku 12 ods. 1 písm. a) prvej vety smernice 2011/95 sú štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátneho občianstva vylúčení z postavenia utečenca, ak patria do rozsahu pôsobnosti článku 1 písm. D ŽD, ktorý sa týka ochrany alebo pomoci od orgánov alebo agentúr Organizácie Spojených národov iných ako Vysokého komisára Organizácie Spojených národov pre utečencov. Ak takáto ochrana alebo pomoc z akéhokoľvek dôvodu zanikla bez toho, aby sa o postavení týchto osôb definitívne rozhodlo v súlade s príslušnými uzneseniami Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov, tieto osoby budú v súlade s článkom 12 ods. 1 písm. a) druhej vety smernice 2011/95 oprávnené *ipso facto* na výhody z ustanovení tejto smernice.
- 12 Dôvody vylúčenia v zmysle článku 12 ods. 1 písm. b) a ods. 2 a 3 smernice 2011/95 sa na žalobcu nevzťahujú. Žalobca splňa aj požiadavky ustanovenia o vylúčení podľa článku 12 ods. 1 písm. a) prvej vety tejto smernice.
- 13 UNRWA je jednou z agentúr a organizácií Organizácie Spojených národov v zmysle citovaných ustanovení. Konkrétny význam alternatívnych foriem starostlivosti v podobe „ochrany“ a „pomoci“ sa určuje s ohľadom na činnosť UNRWA, ktorú vykonáva v rámci svojho poverenia. Podstatné je, či dotknutá osoba patrí do skupiny osôb, ktorú prevzala UNRWA do svojej starostlivosti v súlade s jej mandátom. Do tejto skupiny patria nepochybne tie osoby, ako v tomto konaní žalobca, ktoré sú (naďalej) v UNRWA zaregistrované ako Palestínski utečenci. Takýto výklad zodpovedá zmyslu a účelu ustanovenia

- o vylúčení, ktorým sa má zabezpečiť, aby sa Palestínskych utečencov ujala v prvom rade UNRWA a nie zmluvné štáty, a najmä nie arabské štáty.
- 14 Ustanovenie o vylúčení sa vzťahuje len na tie osoby, ktoré skutočne využívajú pomoc UNRWA. Dotknuté ustanovenia je potrebné vykladať reštriktívne. Dôvod vylúčenia z priznania postavenia utečenca sa nevzťahuje len na osoby, ktoré v súčasnosti využívajú pomoc UNRWA, ale aj na tie z nich, ktoré túto pomoc využívali krátko pred podaním žiadosti o azyl v členskom štáte.
 - 15 Žalobca využíval ochranu alebo pomoc UNRWA krátko pred podaním žiadosti o azyl, keďže podľa jeho „Family Registration Card“ bol zaregistrovaný ako rodinný príslušník pre Jarmuk (tábor nachádzajúci sa v južnej časti Damašku).
 - 16 Vnútroštátny súd nedokáže bez odpovede na prejudiciálne otázky posúdiť, či sú v prípade osoby žalobcu splnené podmienky ustanovenia o vylúčení podľa článku 12 ods. 1 písm. a) druhej vety smernice 2011/95.
 - 17 Ustanovenie o začlenení má za cieľ zabrániť medzerám v ochrane. Vzhľadom na to sa zásadné vylúčenie z priznania postavenia utečenca podľa dohovoru v Európskej únii neuplatní v prípade, ak UNRWA osobe, ktorá žiada o poskytnutie medzinárodnej ochrany v Únii, už viac neposkytuje žiadnu ochranu alebo pomoc. Z vyššie uvedeného treba vychádzať v prípade, ak sa na základe individuálneho preskúmania relevantných okolností zistí, že sa dotknutý Palestínčan bez štátneho občianstva nachádza vo veľmi neistej osobnej situácii a UNRWA, o ktorej pomoc požiadal, nemá možnosť zabezpečiť mu životné podmienky, ktoré by boli v súlade s úlohou UNRWA, a preto má tento Palestínčan s ohľadom na okolnosti, ktoré nezávisia od jeho vôle pocit, že je nútený opustiť oblasť pôsobenia UNRWA.
 - 18 V rámci posúdenia, či sa takáto ochrana alebo pomoc v zmysle ustanovenia o začlenení z akéhokoľvek dôvodu ďalej neposkytuje, sa podľa názoru vnútroštátneho súdu musí rozlišovať medzi okamihom odchodu z územia mandátu UNRWA a rozhodujúcim okamihom podľa § 77 ods. 1 prvej vety AsylG. Súd ďalej rozlišuje na jednej strane medzi pojmami územie mandátu UNRWA (Area of Operations, pozri UNRWA, CERI VII.C.) ako súhrnom všetkých oblastí pôsobenia a na druhej strane medzi jednotlivými oblasťami pôsobenia (Fields of Operation, pozri UNRWA, CERI VII.E.).
 - 19 Svojou prvou prejudiciálnou otázkou sa vnútroštátny súd snaží zistiť, či je pre posúdenie splnenia podmienok stanovených ustanovením o začlenení v čase opustenia územia mandátu UNRWA z územného hľadiska relevantná len oblasť pôsobenia, v ktorej sa dotknutá osoba bez štátneho občianstva naposledy skutočne zdržiavala alebo či sa v tejto súvislosti majú zohľadniť aj ďalšie oblasti pôsobenia.
 - 20 Podľa vnútroštátneho súdu sa nemá prihliadať len na príslušnú oblasť pôsobenia, v ktorej mala osoba bez štátneho občianstva skutočne svoj pobyt pred tým, ako opustila územie mandátu UNRWA, ale podľa všetkých okolností jednotlivého

prípade je potrebné zohľadniť aj ďalšie oblasti pôsobenia v rámci územia mandátu UNRWA.

- 21 Prejudiciálne otázky uvedené pod číslom 2 majú za cieľ objasniť, za akých podmienok sa má pri posudzovaní splnenia podmienok upravených v ustanovení o začlenení prihliadať aj na ďalšie oblasti pôsobenia, ak sa nemá všeobecne vychádzať z celého územia mandátu UNRWA.
- 22 Vnútroštátny súd sa domnieva, že okrem oblasti pôsobenia, v ktorej mala osoba naposledy svoj skutočný pobyt, je potrebné zohľadniť aj tie oblasti pôsobenia, ku ktorým mala osoba bez štátneho občianstva pred opustením územia mandátu UNRWA významný vzťah.
- 23 Palestínčan bez štátneho občianstva možno odkázať na poskytnutie ochrany alebo pomoci v inej oblasti pôsobenia, ako je tá, v ktorej mal naposledy svoj skutočný pobyt, ak má k tejto oblasti významný vzťah. Takýto vzťah môže vyplývať jednak z predchádzajúceho pobytu osoby v tejto oblasti a jednak z iných okolností, ako napríklad z pobytu blízkych rodinných príslušníkov v tejto oblasti. Okrem toho musí mať Palestínčan bez štátneho občianstva možnosť a musí byť možné od neho spravodlivo požadovať, aby vycestoval do tejto oblasti pôsobenia a zdržiaval sa v nej. Povolenie vstupu pritom podlieha právu príslušnej oblasti pôsobenia.
- 24 Z judikatúry Súdneho dvora by však mohlo vyplývať, že sa aj naďalej a nezávisle od zabezpečenej možnosti skutočného prístupu prihliada na celkové územie mandátu, pretože poskytnutie skutočnej ochrany alebo pomoci v oblasti pôsobenia UNRWA sa podľa judikatúry považuje za dostatočné a pojem oblasť pôsobenia sa v každom prípade v rozsudku vo veci Alheto (body 7, 131 a nasl.) vykladá v zmysle celého nadnárodného územia mandátu. Vnútroštátny súd sa preto pýta, či je jeho výklad smernice správny. V tejto súvislosti treba tiež objasniť, či sa miesto posledného existujúceho pobytu alebo miesto predchádzajúceho obvyklého pobytu v rámci širšej oblasti pôsobenia považuje za podmienku pre to, aby sa Palestínčanovi bez štátneho občianstva odporučilo využiť ochranu alebo pomoc UNRWA v tejto oblasti.
- 25 Tretia prejudiciálna otázka má za cieľ objasniť, či domnienka o splnení podmienok ustanovenia o začlenení podlieha v prípade pohybu medzi rôznymi oblasťami pôsobenia určitým obmedzeniam.
- 26 Judikatúra Súdneho dvora objasňuje, že jednoduchá absencia alebo dobrovoľné rozhodnutie o odchode z oblasti, v ktorej UNRWA vykonáva svoj mandát, nestačia na to, aby predstavovali dôvod zániku ochrany alebo pomoci (rozsudok El Kott a. i., body 49 a nasl., 59). Vnútroštátny súd sa domnieva, že na tretiu prejudiciálnu otázku sa má odpovedať v tom zmysle, že vylúčenie možnosti priznať postavenie utečenca, ktoré upravuje článok 12 ods. 1 písm. a) prvá veta smernice 2011/95, sa vzťahuje aj na osobu bez štátneho občianstva, ktorá opustí územie mandátu UNRWA, pretože sa v oblasti pôsobenia v mieste jeho

skutočného pobytu ocitla vo veľmi neistej osobnej situácii a UNRWA jej tu nedokáže zabezpečiť ochranu alebo pomoc, pokiaľ do tejto oblasti pôsobenia pricestovala bez závažného dôvodu aj napriek tomu, že sa v oblasti pôsobenia nachádzajúcej sa v mieste jej predchádzajúceho pobytu nenachádzala vo veľmi neistej osobnej situácii a s ohľadom na pomery, ktoré existovali v čase jej presunu ani nemohla počítať s tým, že v prijímajúcej oblasti pôsobenia jej UNRWA zaistí ochranu alebo pomoc a že v blízkej budúcnosti sa bude môcť vrátiť do oblasti pôsobenia v mieste jej predchádzajúceho pobytu.

- 27 Prejudiciálnymi otázkami uvedenými pod číslom 4 sa má objasniť, či sa má pri posudzovaní splnenia podmienok upravených v ustanovení o začlenení v čase rozhodujúcim pre vyhlásenie rozhodnutia (§ 77 AsylG) z územného hľadiska prihliadať len na oblasť pôsobenia v mieste posledného obvyklého pobytu dotknutej osoby bez štátneho občianstva alebo či sa v tejto súvislosti zohľadnia aj ďalšie oblasti pôsobenia.
- 28 Pre priznanie postavenia utečenca *ipso facto* v zmysle článku 12 ods. 1 písm. a) druhej vety smernice 2011/95 nepostačuje len to, aby UNRWA dotknutej osobe v čase, keď opustila územie jej mandátu už viac neposkytovala ochranu alebo pomoc. Vyžaduje sa tiež, aby v rozhodnom okamihu podľa § 77 AsylG v čase posledného pojednávania alebo rozhodnutia súdu konajúceho vo veci samej nemala táto osoba možnosť sa vrátiť do oblasti pôsobenia a opätovne podliehať ochrane alebo pomoci UNRWA.
- 29 Vnútroštátny súd sa prikláňa k názoru, že pri posudzovaní pokračujúceho splnenia podmienok upravených v ustanovení o začlenení treba okrem oblasti pôsobenia v mieste posledného obvyklého pobytu prihliadať aj na tie oblasti pôsobenia, ku ktorým má dotknutá osoba bez štátneho občianstva významný vzťah. Takýto vzťah možno prípadne odôvodniť už skutočným, avšak (ešte) nie obvyklým pobytom. Okrem toho možno takýto vzťah odvodiť aj z iných okolností, ako napríklad z pobytu blízkych rodinných príslušníkov v tejto oblasti pôsobenia. Pobyt v takejto oblasti musí byť pre dotknutú osobu možný a prijateľný.
- 30 Prejudiciálnymi otázkami uvedenými pod číslom 5 sa má (v závislosti od odpovede na ostatné prejudiciálne otázky) objasniť význam prípadne relevantného pojmu obvyklý pobyt.
- 31 Vnútroštátny súd sa prikláňa k názoru, že potvrdenie (posledného) obvyklého pobytu si aj v tomto ohľade vyžaduje len to, aby osoba bez štátnej príslušnosti skutočne našla v dotknutej oblasti pôsobenia centrum svojich životných záujmov, nezdržiavala sa v tomto mieste len dočasne a aby príslušné orgány voči nej neprijali nijaké opatrenia, ktoré by viedli k ukončeniu jej pobytu. Nevyžaduje sa, aby bol pobyt zároveň aj oprávnený.
- 32 Podľa vnútroštátnej judikatúry sa pre obvyklý pobyt vyžaduje, aby sa osoba v dotknutej krajine nezdržiavala len dočasne, ale žila v nej na neurčito a teda aby bol okamih skončenia pobytu neistý. Objektívne okolnosti pobytu musia

odôvodňovať záver o určitej stálosti a pravidelnosti. Osoba musí mať v mieste obvyklého pobytu centrum svojej existencie. Vnútroštátny súd sa pýta, či jeho definícia krajiny obvyklého pobytu, ktorú odvodil z vnútroštátneho práva zodpovedá aj pojmu práva Únie [pozri článok 2 písm. d) a najmä písm. n) smernice 2011/95] a do akej miery sú relevantné aj ďalšie hľadiská uvádzané v prejudiciálnych otázkach.

PRACOVNÝ DOKUMENT